

საქართველოს კანონი

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონის რეგულირების სფერო

1. ეს კანონი არეგულირებს სამართლებრივ ურთიერთობებს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებსა და ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს შორის, რომლებიც ახორციელებენ ბირთვულ და რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებულ საქმიანობას, ასევე ბირთვული მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების უსაფრთხოების (დაცულობის) ღონისძიებებს.

2. ეს კანონი ადგენს:

ა) რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული საქმიანობის და რადიაციული დასხივების გამომწვევი ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელების უსაფრთხოების პრინციპებს;

ბ) მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დაცვის სისტემას;

გ) რადიაციული ავარიული სიტუაციის შედეგად რადიაციული დასხივების შემცირების ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულებებს;

დ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან უსაფრთხო მოპყრობის ვალდებულებებს;

ე) შესაძლებლობის ფარგლებში ბუნებრივი რადიაციული დასხივების შემცირების ღონისძიებების შემუშავებისა და განხორციელების ვალდებულებებს;

ვ) სახელმწიფო კონტროლსა და ზედამხედველობას რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებულ და რადიაციული დასხივების გამომწვევ შემდეგ ბირთვულ და რადიაციულ საქმიანობებზე (გარდა მაიონებელი გამოსხივების წყაროების სამხედრო მიზნით გამოყენებისა):

ვ.ა) რადიოაქტიური მასალების წარმოებაზე, ფლობაზე, შენახვაზე, გამოყენება - მოხმარებაზე, იმპორტზე, ექსპორტზე, ტრანზიტსა და ტრანსპორტირებაზე, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების და ბირთვული ტექნოლოგიური სიახლეების ექსპორტსა და იმპორტზე;

ვ.ბ) ბირთვული და რადიაციული ობიექტებისთვის მიწის ნაკვეთის შერჩევაზე, დაპროექტებაზე, რადიაციული უსაფრთხოების შეფასებაზე, საქმიანობის ან საქმიანობის პროექტის მოდიფიკაციაზე, ექსპლუატაციიდან გამოყვანასა და ბირთვული და რადიაციული ობიექტების დეკომისიაზე;

ვ.გ) რადიოაქტიური ნარჩენების გადამუშავებაზე, შენახვა - დასაწყობებასა და განთავსებაზე;

ვ.დ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროების სამედიცინო, სამრეწველო და სამეცნიერო-კვლევით სფეროებში გამოყენებაზე;

ვ.ე) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ სხვა საქმიანობაზე (მათ შორის, ბირთვული და რადიაციული ობიექტების ექსპლ უ ატაციაში შეყვანასთან, მომსახურებასთან, წიაღისეულის მოპოვებასთან დაკავშირებულ საქმიანობაზე, უკონტროლო რადიოაქტიურ წყაროებთან დაკავშირებულ საკითხებზე).

3. ეს კანონი არ ვრცელდება რეგულირებიდან ამოღებულ, განთავისუფლებულ და გამორიცხულ რადიოაქტიურ წყაროებსა და საქმიანობებზე, რომელთა დონეები დგინდება ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“. მარეგულირებელ ორგანოს აქვს უფლება, განსაკუთრებულ შემთხვევ ა ში, რეალური სიტუაციიდან გამომდინარე, დაადგინოს ამ დონეების განსხვავებული სიდიდეები მოცემული შემთხვევისათვის.

მუხლი 2. კანონის მიზნები და ამოცანა

1. ამ კანონის მიზნებია:

ა) უზრუნველყოს ბირთვული მასალების, შესაბამისი მოწყობილობებისა და ტექნიკის მშვიდობიანი გამოყენება მათი გაუვრცელებლობის რეჟიმის დაცვით;

ბ) დაადგინოს ძირითადი მოთხოვნები ბირთვულ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან უსაფრთხო მუშაობის ადმი ;

გ) უზრუნველყოს ბირთვულ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული ყველა უკანონო საქმიანობ ის თავიდან აცილება და აღკვეთა საქართველოს კანონმდებლობისა და საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად;

დ) უზრუნველყოს რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული ყველა სახის საქმიანობის უსაფრთხოება და მათი მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნით გამოყენება, დაიცვას ადამიანი და გარემო მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან საქართველოს



კანონმდებლობის , მათ შორის, საქართველოს კონსტიტუციის, ასევე საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად.

2. ამ კანონის ამოცანაა , უზრუნველყოს საქართველოს ტერიტორიაზე ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულება საერთაშორისო სტანდარტებთან ჰარმონიზაციის გზით.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტებანი

1. ავარიული დასახივება – ფიზიკური პირის მიერ საგანგებო სიტუაციის დროს მიღებული დასახივება. საგანგებო სიტუაციის შედეგების შერბილების ღონისძიებები ს მონაწილე პირებისთვის იგი არის საგანგებო სიტუაციით განპირობებული არაგეგმური და მუშაობის ნორმალურ პირობებში მიღებული დასახივებ ებ ის ჯამურ ი მნიშვნელობა.

2. ავარიული სიტუაციის ზონა – განსაზღვრული ზონა, სადაც ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნათა შესაბამისად ხორციელდება განსაკუთრებული ზომები რადიაციული ავარიის შედეგების შესამცირებლად.

3. ავტორიზაცია – ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განხორციელებისათვის მარეგულირებელი ორგანოს მიერ უფლებამოსილების მინიჭების მიზნით შესაბამისი დოკუმენტის (ლიცენზიისა და ნებართვის) გაცემის პროცედურა .

4. ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიები – ვალდებულებათა სისტემა, რომელსაც საფუძვლად უდევს ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოსა (აეს) და მის წევრ ქვეყნებს შორის შეთანხმება, რომლის თანახმადაც , წევრმა ქვეყანამ არ უნდა გამოიყენოს ბირთვული მასალები სამხედრო მიზნით , ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტო კი უფლებამოსილია გააკონტროლოს წევრი ქვეყნის მიერ ამ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება.

5. ბირთვული და რადიაციული ობიექტი – ობიექტი (ნაგებობებისა და აღჭურვილობის ჩათვლით), სადაც ხორციელდება მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობა.

6. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოება – ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების ერთობლიობა, რომელიც უზრუნველყოფს ადამიანის ა და გარემოს დაცვას მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან.

7. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასება – ლიცენზირებადი საქმიანობის ბირთვული და რადიაციულ ი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ყოვლისმომცველი შეფასება.

8. ბირთვული (ხლეჩადი) მასალა – ურანი - 233; ურანი-235 -ით ან ურანი- 233-ით გამდიდრებული ურანი; ამ იზოტოპების შემცველი ურანი, რომლის შემადგენლობა ემთხვევა ბუნებრივს, მაგრამ რომელიც არ არის მადან ი ან მადნის ნარჩენ ი ; გადარიბებული ურანი; პლუტონიუმი, გარდა პლუტონიუმ - 238-ისა, რომელშიც იზოტოპური კონცენტრაცია აღემატება 80%-ს; თორიუმი მეტალური, შენადნობის, სინჯის, ქიმიური მინარევის ან კონცენტრატის სახით ; ნებისმიერი მასალა, რომელიც ხდება ხლეჩადი მის შემადგენლობაში მყოფი იზოტოპების ნეიტრონებთან ურთიერთქმედებისას და რომელიც წარმოქმნის მაიონებელ გამოსხივებას ბირთვული ხლეჩადი პროცესის დროს .

9. ბუნებრივი გამოსხივება – ბუნებაში არსებული რადიონუკლიდების გამოსხივების და კოსმოსური გამოსხივების ერთობლიობა.

10. დაკვირვების ზონა – ზონა, რომელიც არ არის საკონტროლო ზონა და სადაც ხორციელდება პროფესიული დასახივების მონიტორინგი, მიუხედავად რადიაციული დაცვისა და უსაფრთხოების სპეციალური მოთხოვნების არარსებობისა.

11. დასაშვები დოზური ზღვარი – ინდივიდის მიერ პრაქტიკული საქმიანობის განხორციელების შედეგად მაიონებელი გამოსხივების მიღებული დოზის ზღვრული მნიშვნელობა, რომელიც არ უნდა იყოს გადამეტებული.

12. დეკომისია – ადმინისტრაციულ და ტექნიკურ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომელიც გამიზნულია ბირთვული და რადიაციული ობიექტის (გარდა რადიოაქტიური ნარჩენების სამარხისა, იმ ობიექტებისა , სადაც განლაგებულია მაიონებელი გამოსხივების მაგენერირებელი მოწყობილობები, სამთო მრეწველობის ნარჩენ ებ ისა და რადიოაქტიური წყაროების გადამ ამ უშავებ ელ ი იმ საწარმოებისა, რომლებმაც შეიძლება შეწყვიტონ საქმიანობა დეკომისიის გარეშე) მთლიანად ან ნაწილობრივ მარეგული რე ბელი კონტროლიდან გამოყვანისთვის .

13. კვალიფიციური ექსპერტი – ფიზიკური პირი, რომელიც შესაბამისი სტრუქტურებისგან მიღებული სერტიფიკატის, პროფესიული ლიცენზიის ან აკადემიური კვალიფიკაციისა და გამოცდილების საფუძველზე, დადგენილი წესით აღიარებულია შესაბამის სფეროში ექსპერტიზის ჩატარების უფლების მქონე პირად.

14. მაიონებელი გამოსხივება – გამოსხივება, რომელსაც აქვს გარემოში იონური წყვილების წარმოქმნის უნარი.

15. მაიონებელი გამოსხივების გენერატორი – დანადგარი, ასევე მისი ნაწილი, რომე ლიც არ შეიცავს რადიოაქტიურ მასალებს, მაგრამ ტექნიკური მონაცემების საფუძველზე შეუძლია მაიონებელი გამოსხივების გენერირება.

16. მაიონებელი გამოსხივების წყარო – რადიოაქტიური ნივთიერება, მისი შემცველი ან მაგენერირებელი მოწყობილობა, რომელიც ასხივებს ან აქვს უნარი, დასხივებისას გამოიწვიოს ნივთიერების იონიზაცია.

17. მარეგულირებელი კონტროლი – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ ბირთვული და რადიაციული



ოზიექტების ან საქმიანობის კონტროლისა და რეგულირების ნებისმიერი ფორმა, რომლის მიზანია მაიონებელი გამოსხივებისაგან დაცვის ან/და რადიოაქტიური წყაროების უსაფრთხოების და დაცულობის არსებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენა.

18. მარეგულირებელი ორგანო – საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო (შემდგომ – სამინისტრო).

19. მონიტორინგის ზონა – ზონა, რომლის სხვადასხვა უბანზე ხდება დასხივების დოზისა და დაბინძურების დონის გაზომვა დასხივების კონტროლის ან/და შეფასების მიზნით.

20. მოსახლეობის დასხივება – ფიზიკური პირების დასხივება მაიონებელი გამოსხივების წყაროს ზემოქმედების შედეგად, გარდა პროფესიული, სამედიცინო და ადგილობრივი ბუნებრივი ნორმალური ფონური გამოსხივებით განპირობებული დასხივებისა.

21. მუშაკი – ფიზიკური პირი, რომელიც ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის ფარგლებში მუშაობს მაიონებელ გამოსხივებასთან.

22. ოპერატორი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელსაც წარდგენილი აქვს განცხადება ან შეტყობინება ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის განხორციელების უფლების მისაღებად ან მიღებული აქვს ამგვარი უფლება.

23. პროფესიული დასხივება – მუშაკის მიერ პროფესიული საქმიანობის განხორციელების დროს მიღებული დასხივება, გარდა რეგულირებიდან გამორიცხული გამოსხივებისა და რეგულირებიდან განთავისუფლებული რადიოაქტიური წყაროებიდან ან საქმიანობის შედეგად მიღებული დასხივებისა.

24. რადიაციული ავარია – მოულოდნელი შემთხვევა, ბირთვული და რადიაციული ობიექტის მართვაში დაშვებული შეცდომების, აღჭურვილობის გაუმართავობისა და სხვა დარღვევების ჩათვლით, რომელთა შედეგების უგულებელყოფა შეუძლებელია რადიაციული დაცვისა და უსაფრთხოების თვალსაზრისით. რადიაციული ავარია შესაძლებელია იყოს საობიექტო, ადგილობრივი, ეროვნული ან ტრანსსასაზღვრო მასშტაბის.

25. რადიაციული დასხივება – ქმედება ან პირობები, რომლის (რომელთა) დროსაც ადამიანი იმყოფება მაიონებელი გამოსხივების ზემოქმედების ქვეშ. რადიაციული დასხივება შეიძლება იყოს გარეგანი (დასხივება სხეულის გარეთ არსებული წყაროებიდან) და შინაგანი (დასხივება სხეულის შიგნით არსებული წყაროებიდან).

26. რადიაციული დაცვის პროგრამა – ლიცენზიის მადიებლის ან ლიცენზიის მფლობელის მიერ წარდგენილი იმ დოკუმენტების ერთობლიობა, რომლებიც ადასტურებს მის მიერ კონკრეტული სახის ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ამ კანონით განსაზღვრული რადიაციული უსაფრთხოების ღონისძიებების უზრუნველყოფის გარანტიებს.

27. რადიაციული ინციდენტი – დაუგეგმავი შემთხვევა, რომელიც განპირობებულია ოპერატორის შეცდომით, მოწყობილობის გაუმართავობით; წინასაავარიო სიტუაცია, რადიოაქტიური წყაროს დაკარგვა, უნებართვო ქმედება, როგორც წინასწარგანზრახული, ისე უნებლიე, რომლის შედეგების უგულებელყოფა შეუძლებელია ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის თვალსაზრისით.

28. რადიაციული რისკი – საფრთხის, საშიშროების, არსებული ან პოტენციური დასხივების შედეგად წარმოქმნილი მავნე შედეგების ალბათობა.

29. რადიოაქტიური დაბინძურება – ნებისმიერ ზედაპირზე, მყარ, თხევად ან აირთან მასალებში რადიოაქტიური ნივთიერებების არსებობა, სადაც მათი არსებობა არ არის მოსალოდნელი და სასურველი, ასევე პროცესები, რომლებიც ხელს უწყობს მათ შემდგომ განვითარებას.

30. რადიოაქტიური ნარჩენი – რადიოაქტიური მასალა, რომლის შემდგომი გამოყენება არ არის გათვალისწინებული.

31. რადიოაქტიური ნივთიერება – ნივთიერება (რადიოაქტიური წყარო ან მასალა), რომელიც ჩვეულებრივ პირობებში არის მაიონებელი გამოსხივების წყარო.

32. რეგულირებიდან ამოღება – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ რადიოაქტიური მასალების ან ბირთვული და რადიაციული ობიექტების ამოღება შემდგომი რეგულირების სფეროდან, დაშვებული საქმიანობების ფარგლებში.

33. რეგულირებიდან ამოღების დონე – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილი დონე, გამოხატული კუთრი აქტივობის ან სრული (მთლიანი) აქტივობის ერთეულებში, რომლის მიღწევისას ან რომელზე უფრო დაბალი მაჩვენებლის არსებობისას რადიაციული წყარო შესაძლებელია ამოღებულ იქნეს რეგულირებიდან.

34. რეგულირებიდან გამორიცხვა – დასხივების განსაკუთრებული კატეგორიების გამიზნული გამორიცხვა კონტროლის სფეროდან. ამგვარი დასხივება აღინიშნება ტერმინით „გამორიცხული დასხივება“.

35. რეგულირებიდან განთავისუფლება – შემთხვევა, როდესაც უსაფრთხოების ნორმების ზოგიერთი მოთხოვნა შეიძლება უგულებელყოფილ იქნეს.

36. რეგულირებიდან განთავისუფლების დონე – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილი სიდიდე, გამოხატული კუთრი აქტივობის, სრული აქტივობის, დოზის სიმძლავრის ან რადიაციული ენერგიის ერთეულებში, რომლის მიღწევისას ან რომლის ქვემოთ რადიაციული წყარო შესაძლებელია ამოღებულ იქნეს კონტროლის სფეროდან.

37. საგანგებო სიტუაცია – ბირთვულ და რადიაციულ ობიექტზე, გარკვეულ ტერიტორიაზე ან აკვატორიაში ბუნებრივი მოვლენების, სტიქიური უბედურების, ხანძრის, ავარიის, კატასტროფის ან სხვა სახის უბედურების, აგრეთვე დაზიანების საბრძოლო საშუალებათა გამოყენების შედეგად წარმოქმნილი სიტუაცია,



როდესაც ირღვევა ადამიანთა ცხოვრებისა და საქმიანობის ნორმალური პირობები, საფრთხე ემუქრება მათ სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, ზარალდება მოსახლეობა და ზიანდება ბუნებრივი გარემო.

38. საკონტროლო ზონა – განსაზღვრული ზონა, რომელშიც პროფესიული დასახივების (დასახივება, მიღებული ბირთვული და რადიაციული ობიექტის ნორმალური მუშაობის რეჟიმში) კონტროლის მიზნით შემოღებულია ან შესაძლებელია შემოღებულ იქნეს დაცვის სპეციალური ზომები ან უსაფრთხოების მოთხოვნები, რათა ნორმალურ სამუშაო პირობებში თავიდან იქნეს აცილებული რადიოაქტიური დაბინძურების გავრცელება და დასახივება, ასევე შეიზღუდოს პოტენციური დასახივების დონე.

39. სამედიცინო დასახივება – დასახივება, რომელსაც იღებს: პაციენტი სამედიცინო დიაგნოსტიკის ან მკურნალობის დროს; პირი, რომელიც გამიზნულად და ნებაყოფლობით ეხმარება პაციენტს კომფორტული პირობების შექმნაში (გარდა პროფესიული დასახივების ქვეშ მყოფი პირისა); სტუდენტი და მოხალისე, რომლებიც სწავლების ფარგლებში ჩართული არიან სამედიცინო-ბიოლოგიურ პროგრამებში.

40. უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიური წყარო – რადიოაქტიური წყარო, რომელიც არ იმყოფება სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ (ეს წყარო ან არასდროს ყოფილა მარეგულირებელი კონტროლის ქვეშ, ან დაიქნა მიტოვებული, დაკარგული ან გადაადგილებული, ან/და მასზე განხორციელდა უკანონო ქმედება).

41. ფიზიკური დაცვა – ავტორიზებულ ობიექტებზე მაიონებელი გამოსხივების წყაროების დაცვის ღონისძიებათა სისტემა, რომელიც მიმართულია ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების მიტაცების ან უკანონო გადატანის აღკვეთისკენ ან ამ სისტემის მიმართ საბოტაჟის დაუშვებლობისკენ.

42. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა – სამართლებრივი, კვლევითი და საინჟინრო ღონისძიებები, რომელთა მიზანია ბირთვული ტერორიზმის, ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების დატაცების ან მათთან არაკანონიერი მოპყრობის თავიდან აცილება.

43. შეტყობინება – შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოსათვის ან საერთაშორისო ორგანიზაციისათვის დროულად წარდგენილი ანგარიში საგანგებო სიტუაციის ან შესაძლო საგანგებო სიტუაციის დეტალების აღწერით; ან ზომები, რომლებიც გატარებულ იქნა საგანგებო სიტუაციის შედეგად შექმნილი პირობების გასარკვევად, ამ სიტუაციაზე რეაგირების პასუხისმგებლობის მქონე ყველა ორგანიზაციისთვის განგაშის რეჟიმში შეტყობინების მიზნით.

44. ჩარევა – ქმედება, რომლის მიზანია იმ მაიონებელი გამოსხივების წყაროებით განპირობებული დასახივების ან დასახივების პოტენციური რისკის შემცირება ან თავიდან აცილება, რომლებიც არ იმყოფებიან კონტროლის ქვეშ ან არ კონტროლდებიან რადიაციული ავარიის შემდეგ.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 4. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპები

ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განმახორციელებელი პირის და მარეგულირებელი ორგანოს ქმედებები უნდა ემყარებოდეს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

ა) პასუხისმგებლობა უსაფრთხოებისათვის – რადიაციული უსაფრთხოებისთვის პასუხისმგებლობა, პირველ რიგში, ეკისრებათ იმ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს, რომლებიც ახორციელებენ ამ კანონით რეგულირებად, რადიაციული რისკის მქონე საქმიანობას;

ბ) უსაფრთხოების მართვა და მენეჯმენტი – ყველა დაინტერესებული ორგანიზაციისა და მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ობიექტების, ასევე რადიაციული რისკის მქონე სამუშაოების წარმოების უსაფრთხოების ეფექტიანი მმართველობისა და მენეჯმენტის ჩამოყალიბება, განხორციელება და შენარჩუნება;

გ) დასაბუთება – რადიაციული რისკის მქონე ობიექტების ფუნქციონირებისა და ამგვარი რისკის მქონე სამუშაოების წარმოების შედეგად მიყენებული შესაძლო ზიანი არ უნდა აღემატებოდეს მიღებულ სარგებელს;

დ) რადიაციული დაცვის ოპტიმიზაცია – რადიაციული დაცვა ოპტიმიზირებული უნდა იყოს იმგვარად, რომ განხორციელდეს რადიაციული უსაფრთხოების გონივრულად მისაღწევი უმაღლესი დონე;

ე) ცალკეული ინდივიდები ისთვის რისკის შეზღუდვა – რადიაციული რისკების კონტროლის ღონისძიებების განხორციელების გზით ცალკეული ინდივიდები ისათვის დაუშვებელი რისკის ან ზიანის თავიდან აცილების უზრუნველყოფა;

ვ) ახლანდელი და მომავალი თაობების დაცვა – ადამიანებისა და გარემოს, დღევანდელი და მომავალი თაობების დაცვა რადიაციული რისკებისაგან;

ზ) რადიაციული ავარიების თავიდან აცილება – რადიაციული ავარიების პრევენციის მიზნით ყველა აუცილებელი ღონისძიების განხორციელება;

თ) რადიაციული ავარიებისთვის მზადყოფნა და მათზე რეაგირება – პოტენციურ ბირთვულ და რადიაციულ ავარიებზე რეაგირებისათვის მზადყოფნის, ამგვარი ავარიების მოხდენისას მათი შედეგების შერბილებისა და ლიკვიდაციისათვის აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელების უზრუნველყოფა;

ი) დაცვითი ღონისძიებები არსებული და არარეგულირებადი რადიაციული რისკების შესამცირებლად – არსებული და არარეგულირებადი რადიაციული რისკების შესამცირებლად განსახორციელებელი დაცვითი ღონისძიებების დასაბუთება და ოპტიმიზაცია;

კ) ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პრინციპი – ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების, ნოუ-ჰაუს არასანქციონირებული და არადანიშნულებისამებრ გამოყენებისაგან, უკანონოდ დაუფლებისა და საბოტაჟისაგან სახელმწიფოს მიერ გარანტირებული დაცვა, ასევე



ტერორი სტული აქტების, ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების არასანეციონი რებული გადატანის, მათი შენახვისა და ტრანსპორტირების დროს შესაძლო ზიანის თავიდან აცილება. სახელმწიფოს მხრიდან ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) საფუძველია ეტაპობრივ მიდგომაზე დაფუძნებული სახელმწიფო მოთხოვნები, რომლებიც გამომდინარეობს პოტენციური საფრთხის შეფასებიდან.

თავი II. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება

მუხლი 5. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების რეგულირების ძირითადი მიზანი

1. ამ კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპების განხორციელება უზრუნველყოფს უსაფრთხოების ძირითად მიზანს – დაცულ იქნეს ადამიანი და გარემო მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან.
2. ამ კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპები უნდა განხორციელდეს შემდეგი ძირითადი ქმედებების გზით:
 - ა) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სახელმწიფო პოლიტიკის განსაზღვრა და სტრატეგიის დადგენა;
 - ბ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და დამტკიცება;
 - გ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში კონტროლის ინტეგრირებული სისტემის შექმნა და ამ სისტემის კოორდინაციის უფლებამოსილების მარეგულირებელი ორგანოსათვის დელეგირება;
 - დ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულება;
 - ე) რადიაციულ ი ავარიის შედეგად დაზინმურებულ ტერიტორიებზე საცხოვრებელი და სამეურნეო საქმიანობის განსაკუთრებული საგანგებო რეჟიმის პირობების დადგენა;
 - ვ) რადიოაქტიურ ი ნარჩენების მართვის პოლიტიკის განსაზღვრა და სტრატეგიის დადგენა, რადიოაქტიურ ი ნარჩენების მართვის ეროვნული სისტემის შექმნა;
 - ზ) რადიოაქტიური მასალებისა და წყაროების რეგულირებიდან ამოღების და რეგულირებიდან განთავისუფლების დონეების განსაზღვრა მათი შეუზღუდავი ან შეზღუდული გამოყენებისთვის;
 - თ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების (დაცულობის) და ფიზიკური დაცვის სფეროებში ნორმატიული აქტების მიღება.

მუხლი 6. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სახელმწიფო რეგულირება

1. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სახელმწიფო რეგულირებას ახორციელებს სამინისტრო.
2. სამინისტროს სისტემაში ბირთვულ და რადიაციულ უსაფრთხოებაზე უშუალო კონტროლს ახორციელებს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი (შემდგომ – დეპარტამენტი).
3. სამინისტრო, როგორც მარეგულირებელი ორგანო, პასუხისმგებელია მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დაცვაზე, ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობების სახელმწიფო კონტროლზე, დასხივების დოზური ზღვრების დადგენაზე, მარეგულირებელი ღონისძიებებისათვის საკანონმდებლო საფუძვლებისა და ნორმატიული აქტების მომზადებაზე, საქართველოს ტერიტორიაზე რადიაციული სიტუაციის კონტროლზე, რადიაციული ავარიების თავიდან აცილებისათვის აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვაზე და მათ კონტროლზე, საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების დამტკიცებაზე, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის სამართლებრივი საფუძვლების შექმნაზე. სამინისტრო უზრუნველყოფს დაინტერესებული ქვეყნებისათვის ინფორმაციის მიწოდებას საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით. სამინისტრო უფლებამოსილია დაამყაროს პირდაპირი კონტაქტი ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოსთან (აესს) როგორც ყოველდღიური საქმიანობის რეჟიმში, ისე საგანგებო სიტუაციებში საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს გარეშე, მისი შემდგომ ინფორმირებით.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 7. მარეგულირებელი ორგანოს ძირითადი ფუნქციები

- ამ კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული პასუხისმგებლობის ფარგლებში სამინისტრომ უნდა განახორციელოს:
- ა) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების, შეთანხმებებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესრულების უზრუნველყოფა;
 - ბ) რადიაციული უსაფრთხოების რეგულირების სფეროში კანონპროექტებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შემუშავება;
 - გ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო რეგულირება და კონტროლი;
 - დ) ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციული საქმიანობების ავტორიზაცია;
 - ე) ბირთვული და რადიაციული ობიექტების, გარემოს მდგომარეობის, მაიონებელი გამოსხივების



წყაროების, ბირთვული მასალებისა და დასხივების გამომწვევი საქმიანობის კონტროლი; ამ მიზნით ინსპექტირების განხორციელება ამ კანონის VI თავით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად;

ვ) ამ კანონის პირველი მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული რეგულირებიდან ამოღებული, განთავსდებული და გამორიცხული რადიოაქტიური წყაროებისა და საქმიანობების დონეებისა და კრიტერიუმების დადგენა;

ზ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში ჩართული სახელმწიფო, კერძო და არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობების კოორდინაცია;

თ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პროგრამების განხორციელების კონტროლი;

ი) რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მათი მფლობელი ლიცენზირებული ორგანიზაციების და პროფესიული დოზების უწყებრივი რეესტრის შექმნა და მისი წარმოების წესის დამტკიცება;

კ) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით რადიაციულ ავარიებზე საგანგებო რეაგირების გეგმისა და შესაბამისი პროცედურების შემუშავება და დამტკიცება;

ლ) ადგილობრივ რადიაციულ ავარიებზე საგანგებო რეაგირების გეგმების დამტკიცება;

მ) მნიშვნელოვანი რადიაციული ავარიების შემთხვევაში საგანგებო სიტუაციების მართვის სამთავრობო კომისიისთვის ან/და კრიზისების მართვის საუწყებთაშორისო ოპერატიული ცენტრისთვის შესაბამისი რეკომენდაციების წარდგენა;

ნ) საერთაშორისო ორგანიზაციებთან კავშირის განხორციელება და მათთვის რადიაციული სიტუაციის თაობაზე ინფორმაციის მიწოდების წესის შესახებ დებულების შემუშავება;

ო) მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ობიექტის მშენებლობისათვის გამოყოფილი მიწის ნაკვეთის და პროექტის ექსპერტიზის წესის დადგენა კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“;

პ) ლიცენზიატის გაკოტრების შემთხვევაში, საჭიროებისამებრ, შესაბამისი კომპეტენტური ორგანიზაციის განსაზღვრა დეზაქტივაციის სამუშაოთა ჩატარებისა და ობიექტის ექსპლუატაციიდან გამოყვანის მიზნით (დეკომისიისათვის);

ჟ) ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიის გაუქმება ან/და ამ საქმიანობის რეგულირებიდან ამოღების თაობაზე გადაწყვეტილების გამოტანა;

რ) ბირთვული და რადიაციული ობიექტების არალიცენზირებული საქმიანობის გამოვლენა და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ქმედებების განხორციელება;

ს) ქვეყანაში არსებული რადიაციული მდგომარეობის შესახებ ყოველწლიური ანგარიშის საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა;

ტ) საზოგადოების ინფორმირება რადიაციული მდგომარეობის იმ ასპექტების შესახებ, რომლებიც არ არის სახელმწიფო ან/და კომერციული საიდუმლოება;

უ) რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხო მართვაზე კონტროლის განხორციელება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ფ) ბირთვულ და რადიაციულ საქმიანობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ლიცენზიებისა და ნებართვების გაცემა და გაუქმება;

ქ) ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიის პირობების დარღვევის შემთხვევაში ლიცენზიის მფლობელის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარება;

ღ) კომპეტენციის ფარგლებში ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიებზე საქართველოს პასუხისმგებლობის უზრუნველყოფა.

მუხლი 8. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენცია ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში

1. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენცია ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით და სხვა ნორმატიული აქტებით.

2. ამ კანონის მიზნებიდან გამომდინარე, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა;

ბ) სახელმწიფო პროგრამების განხორციელებაში მონაწილეობა;

გ) მარეგულირებელი ორგანოს მხარდაჭერა მისი უფლებამოსილების განხორციელებაში, მათ იურისდიქციაში მყოფ ტერიტორიებზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ფარგლებში;

დ) მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დახმარების გაწევა;

ე) მათ იურისდიქციაში მყოფ ტერიტორიებზე მომეტებული რადიაციული რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტების განთავსებაზე ან მათი ექსპლუატაციის შეწყვეტაზე გადაწყვეტილების მიღებაში მონაწილეობა.



მუხლი 9. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში უფლებამოსილი სხვა აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში უფლებამოსილი აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები არიან :

ა) საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო – ბირთვული და რადიაციული ობიექტების მშენებლობისა და ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტის, იმპორტის, რეექსპორტის ან ტრანზიტის ნებართვის გაცემა, მაიონებელი გამოსხივების კონტროლის ხელსაწყოების მეტროლოგიური უზრუნველყოფა;

ბ) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო – ეროვნული და ტრანსსასაზღვრო რადიაციული ავარიების მზადყოფნის და მათი შედეგების ლიკვიდაციის, ბირთვული და რადიაციული ობიექტების (გარდა მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების შემცველი ობიექტებისა) ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფა და კონტროლი; რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვის, იმპორტის, ექსპორტისა და ტრანზიტის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, რადიოაქტიური მასალების არალეგალური მიმოქცევის თავიდან აცილებისა და აღკვეთის ღონისძიებების კოორდინაცია;

გ) საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო – თავდაცვის სამინისტროსადმი დაქვემდებარებული ბირთვული და რადიაციული ობიექტების უსაფრთხოება და ფიზიკური დაცვა, ბირთვული ავარიის შემთხვევაში – საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების გეგმის ფარგლებში ავარიის შედეგების ლიკვიდაციის და კანონით გათვალისწინებულ სხვა საქმიანობაში მონაწილეობა;

დ) (ამოღებულია – 25.03.2013, №488);

ე) საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო – ბირთვული და რადიაციული ავარიის დროს დოზური ზღვრების დადგენა, ავარიაზე რეაგირების გეგმის ფარგლებში ავარიის შედეგების ლიკვიდაციაში მონაწილეობა, რადიოფარმაკრეპარატების რეგისტრაცია, დასხივების ქვეშ მყოფ მუშაკთა პერიოდული სამედიცინო შემოწმების წესის დადგენა;

ვ) საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო – სურსათში, სასმელ წყალში, ცხოველის საკვებში და ნიადაგში რადიონუკლიდების შემცველობაზე კონტროლის განხორციელება;

ზ) საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო – საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებაზე კონტროლის განხორციელება; საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობის კოორდინაცია;

თ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო – ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების საქართველოს ტერიტორიიდან ექსპორტზე, საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტსა და ტრანზიტზე კონტროლის განხორციელება .

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 10. სამინისტროს მარეგულირებელი და მაკონტროლებელი ფუნქციები

1. სამინისტროს მარეგულირებელი ფუნქციებია:

ა) ნორმატიული აქტების შემუშავება და მათი აღსრულების ხელშეწყობა;

ბ) რადიაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მონიტორინგის პროგრამების შემუშავების, მაიონებელი გამოსხივების წყაროებისა და ბირთვული მასალების რეესტრის წარმოების, პროფესიული დასხივებისა და რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის, დასხივების დასაშვები და საკონტროლო დონეების და რეგულირებიდან ამოღების დონეების დადგენის, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პირობებისა და მეთოდების და ადგილობრივი რადიაციული ავარიის ეპიდემიის გეგმების შემუშავების კოორდინაცია;

გ) უსაფრთხოების მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში აუცილებელი იძულებითი ღონისძიებების განხორციელება ;

დ) საქართველოში რადიაციული მდგომარეობის მონიტორინგის კოორდინაცია;

ე) კომპეტენციის ფარგლებში სახელმწიფო ორგანოებთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, კერძო სტრუქტურებთან, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან ინფორმაციის გაცვლა ;

ვ) თავისი მარეგულირებელი ფუნქციების გაძლიერების მიზნით უსაფრთხოების სფეროში კვლევითი სამუშაოების ინიცირება ის , კოორდინაცია ის ა და მონიტორინგი ს განხორციელ ება ;

ზ) დეპარტამენტის პერსონალის ინდივიდუალური დოზების მონიტორინგი ს განხორციელებისა და სამედიცინო გამოკვლევების ს ჩატარების უზრუნველყოფა ;

თ) ბირთვული იარაღის ა და ბირთვული მასალების გაუვრცელებლობაზე კონტროლი ს განხორციელ ება .

2. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების სფეროში სამინისტროს მაკონტროლებელი ფუნქციებია:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნათა შესრულებაზე სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება;

ბ) ლიცენზიის (ნებართვის) მფლობელის მიერ ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოებაზე წარდგენილი ინფორმაციის შეფასება როგორც ამ საქმიანობის განხორციელებაზე ლიცენზიის (ნებართვის) გაცემამდე, ისე გაცემის შემდეგ, დადგენილი პერიოდულობით ;



- გ) ბირთვული და რადიაციული ობიექტების გეგმური და არაგეგმური ინსპექტირება (ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციული საქმიანობებისათვის) ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნების შესრულებაზე კონტროლის განსახორციელებლად ;
- დ) რადიოაქტიური წყაროს მფლობელობის შეცვლაზე კონტროლის განხორციელება ;
- ე) რადიოაქტიური ნარჩენების მართვ აზე კონტროლი ს განხორციელება ;
- ვ) ბირთვული და რადიაციული თვალსაზრისით სახიფათო ან პოტენციურად სახიფათო მდგომარეობის აღმოჩენის შემთხვევაში მის აღმოსაფხვრელად ადეკვატური ღონისძიებების გატარების უზრუნველყოფა ;
- ზ) ბირთვული და რადიაციული მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების (მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების გარდა) ტრანსპორტირებისა და შენახვა - დასაწყობებისათვის განკუთვნილი კონტეინერების შესაბამისობის დადგენაზე კონტროლის განხორციელება ;
- თ) ლიცენზიატის მიერ წარდგენილი ყოველწლიური უსაფრთხოების ანგარიშის და უსაფრთხოების შეფასების განხილვა შემდგომი რეაგირების მიზნით ;
- ი) ყოველდღიური სამუშაო რეჟიმის დროს და ავარიული სიტუაციების შექმნისას რადიაციული დასხივების შეფასებაზე კონტროლი ს განხორციელება ;
- კ) პროფესიული დოზური დასხივების ოპტიმიზაციის ათვის ინდივიდუალური პროფესიული დოზური დასხივების მონიტორინგის კონტროლი ;
- ლ) უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიურ წყაროებთან მოპყრობაზე და საგანგებო სიტუაციებში გადაუდებელი აღდგენითი სამუშაოების ჩატარებაზე კონტროლი ს განხორციელება .
3. უსაფრთხოების შეფასების მიზნით სამინისტრო უფლებამოსილია შეასრულოს შემდეგი დამატებითი ფუნქციები:
- ა) განახორციელოს დამოუკიდებელი რადიოლოგიური მონიტორინგი ბირთვული და რადიაციული ობიექტების მიმდებარე ტერიტორიებზე ;
- ბ) ჩაატაროს დამოუკიდებელი კვლევები და ხარისხის კონტროლის გაზომვები .

თავი III. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოება

მუხლი 11. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნები

1. დაუშვებელია ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განხორციელება ამ კანონის IV თავით გათვალისწინებული ავტორიზაციის გარეშე. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნები დგინდება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისა დმი“ .
 2. ავტორიზაციის მიზნით საქმიანობის განახორციელებელი (ოპერატორი) სამინისტრო ს წარ უ დგენს რადიაციული დაცვის პროგრამას ან , საქმიანობის რადიაციული რისკიდან გამომდინარე, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასებას, რომელშიც ასახული უნდა იყოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულების გზები.
 3. მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ბირთვულ და რადიაციულ საქმიანობაზე ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია 10 წელიწადში ერთხელ მარეგულირებელ ორგანოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასების განახლებული ანგარიში.
 4. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასების ანგარიში შეიძლება წარ ე დგ ი ნ ო ს მარეგულირებელ ორგანოს მისი მოთხოვნის თანახმად და მის მიერ ვე დაწესებულ ვადებში. მარეგულირებელმა ორგანომ შეიძლება ანგარიშის განხილვისათვის მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია და დაამტკიცოს ანგარიში ან უარი თქვას მის დამტკიცებაზე.
 5. მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების შეფასებისა და მისი ანგარიშისადმი ძირითადი მოთხოვნები განისაზღვრება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შესაბამისი ნორმატიული აქტით.
 6. დაუშვებელია ოპერატორის მიერ სამინისტროს თანხმობის გარეშე საქმიანობაში ისეთი ცვლილების შეტანა, რომელიც გავლენას მოახდენ ს მუშაკთა ან/და გარემოს რადიაციულ უსაფრთხოებაზე.
- საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 12. სურსათით, სასმელი და მინერალური წყლით, ნედლეულითა და ნიადაგით გამოწვეული დასხივების შეზღუდვა

1. სურსათში, სასმელ და მინერალურ წყალში, ნედლეულსა და ნიადაგში რადიონუკლიდების შემცველობის დასაშვები დონეები დგინდება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“ .
2. აკრძალულია რადიოაქტიურად დაბინძურებული ნედლეულის, სურსათის , სასმელი და მინერალური წყლის, ასევე მათთან შეხებაში მყოფი პროდუქციის და საქონლის იმპორტი, ექსპორტი და დამუშავება, თუ დაბინძურების დონე აღემატება დადგენილ დაბინძურების დასაშვებ დონეებს.



3. სასმელი წყლის მიმწოდებელი ფიზიკური თუ იურიდიული პირი პასუხისმგებელია მისაწოდებელ წყალში რადიონუკლიდების შემცველობაზე კონტროლის განხორციელებისთვის, კონტროლის შედეგების შენახვისა და ანალიზისთვის .

მუხლი 13. ბუნებრივი წყაროებით გამოწვეული დასახივების შეზღუდვა

1. ბუნებრივი რადიონუკლიდებით მოსახლეობის დასახივების შეზღუდვის მიზნით კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „ რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი “ დგინდება შენობებში, სამუშაო ადგილებზე, წიაღის ეულის მოპოვების ადგილებზე და გარემოში ბუნებრივი დასახივების გაზომვების ჩატარების წესი .

2. წიაღის ეულის მოპოვების სამუშაოები უნდა წარმოებდეს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასების საფუძველზე , საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. სამინისტრო შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით ადგენს სამუშაო ადგილებზე რადონის მოცულობითი აქტივობის დასაშვებ დონეს და სამშენებლო საქმიანობისათვის განკუთვნილი მიწის ნაკვეთების რადიაციული მდგომარეობის შეფასების პირობებს. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „ რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი “ დგინდება სამშენებლო მასალებისა და მშენებლობისთვის განკუთვნილი პროდუქციის დაბინძურების დასაშვები დონეები . აღნიშნული მასალები და პროდუქცია ექვემდებარება რადიაციულ კონტროლს.

4. საშენი მასალების მწარმოებლები ვალდებული არიან, უზრუნველყონ საშენ მასალებში რადიონუკლიდების შემცველობის გაზომვა, აწარმოონ შედეგების აღრიცხვა და მიღებული შედეგების შეფასება.

მუხლი 14. სამედიცინო დასახივება

1. სამედიცინო მიზნებისათვის (დიაგნოსტიკა, თერაპია) გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული რადიოფარმპრეპარატები.

2. სამედიცინო დასახივებისადმი მოთხოვნები, დასახივების რეკომენდებული დონეები, დასახივების ხარისხის გარანტიები, მოთხოვნები მუშაკთა სპეციალური პროფესიული განათლებისადმი განისაზღვრება ამ კანონის მე-11 მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

თავი IV. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ავტორიზაციის სისტემა

მუხლი 15. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ავტორიზაცია

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში ავტორიზაციის სისტემა მოიცავს ლიცენზიისა და ნებართვის გაცემის პროცედურებს.

მუხლი 16. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზია

1. სამინისტრო ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიას გაცემს „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით. ლიცენზია გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.

2. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზია გაიცემა შემდეგ საქმიანობებზე:

- ა) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტის დაპროექტება;
- ბ) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტის ექსპლუატაცია;
- გ) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტის ექსპლუატაციიდან გამოყვანა და დეკომისია;
- დ) რადიოაქტიური მასალების წარმოება (დამზადება), ფლობა, დროებითი შენახვა, გამოყენება-რეალიზაცია;
- ე) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამედიცინო მიზნით გამოყენება;
- ვ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამედიცინო (სამკურნალო) მიზნით გამოყენება;
- ზ) რადიოაქტიური ნივთიერებების (რადიოფარმპრეპარატების) სამედიცინო დიაგნოსტიკის მიზნით გამოყენება;
- თ) რადიოაქტიური ნივთიერებების (რადიოფარმპრეპარატების) სამედიცინო სამკურნალო მიზნით გამოყენება;
- ი) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის ან/და რადიოაქტიური მასალების მომსახურების მიწოდების მიზნით გამოყენება;
- კ) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამრეწველო მიზნით გამოყენება;
- ლ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამრეწველო მიზნით გამოყენება;
- მ) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო მიზნით გამოყენება;
- ნ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო მიზნით გამოყენება;
- ო) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის და რადიოაქტიური მასალის შემცველი დანადგარების მომსახურება ა და მათი სარემონტო სამუშაოების ჩატარება ;
- პ) ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური წყაროების და რადიოაქტიური ნარჩენების ტრანსპორტირება;
- ჟ) რადიოაქტიური წყაროებისა და ნარჩენების კონდიცირება, შენახვა და დამარხვა, რადიოაქტიური ნივთიერებებით დაბინძურებული მოწყობილობების, ტერიტორიის ან/და სათავსების დეკონტამინაცია ;



რ) რადიოაქტიური წყაროებისა და ნარჩენების გადაზიდვისა და შენახვისათვის განკუთვნილი კონტეინერების დამზადება;

ს) მაიონებელი გამოსხივების წყაროების საექსპერტო - ინსტრუმენტული გაზომვები, მეტროლოგია, იუსტირება, მონტაჟი.

3. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზია შეიძლება გაიცეს როგორც ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საქმიანობებისათვის კომპლექსურად, ისე ცალკეული საქმიანობა ებისათვის ან საქმიანობის განხორციელების ცალკეული ეტაპების შესაბამისად.

4. მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტების განმსაზღვრელ ი კრიტერიუმები დგინდება ამ კანონის მე-11 მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

5. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზია არ გაიცემა ამ კანონის პირველი მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ რეგულირებიდან გამორიცხულ საქმიანობებზე და მაიონებელი გამოსხივების მაგენერირებელი წყაროების ტრანსპორტირებასა და შენახვაზე.

6. უცხო ქვეყნის მიერ გაცემული ლიცენზიის ა და ნებართვის აღიარება რეგულირდება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-4 პუნქტით.

მუხლი 17. ლიცენზიის გაცემის წესი

1. ოპერატორი ლიცენზიის მისაღებად სამინისტროს წარუდგენს წერილობით განცხადებას. განცხადების წარდგენა, განხილვა და წარმოებაში მიღება ხორციელდება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

2. „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საბუთების გარდა, ლიცენზიის მისაღებად წარსადგენ განცხადებას უნდა დაერთოს:

ა) მონაცემები (საქმიანობის კონკრეტული სახეობის აღწერა, მონაცემები მაიონებელი გამოსხივების წყაროს და მისი განლაგების ადგილის შესახებ, ინფორმაცია რადიაციულ უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელ ი პირის, წარმოქმნილ ი ნარჩენებსა და მათთან მოპყრობის თაობაზე);

ბ) რადიაციული დაცვის პროგრამა, რომელშიც წყაროს კატეგორიის, შესაძლო რისკის, ასევე საქმიანობის სახეობის გათვალისწინებით, განსაზღვრულია რადიაციული უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპების დაცვის პირობები და მეთოდები, დანადგარის ან/და წყაროს ტექნიკური მონაცემები, ასევე ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის პირობები;

გ) მუშაკთა სია და მათი კვალიფიკაციისა და პროფესიული ცოდნის დამადასტურებელი დოკუმენტები;

დ) მუშაკთა სამედიცინო შემოწმების მონაცემები;

ე) რადიოაქტიური წყაროების საქართველოში შემოტანის და საქართველოდან გატანის გეგმა-გრაფიკი ;

ვ) უცხოური კომპანიის საქართველოში საქმიანობის ლიცენზირების შემთხვევაში – დამატებით:

ვ.ა) საქართველოს ტერიტორიაზე კონკრეტული საქმიანობის განხორციელების თაობაზე ხელშეკრულების ან პროექტის ასლი;

ვ.ბ) კომპანიის საგარანტიო წერილი შემოტანილი რადიოაქტიური წყაროების სამუშაოს დამთავრების შემდეგ გატანის თაობაზე, გატანის ვადის მითითებით.

3. მაღალი რადიაციული რისკის მქონე საქმიანობის ლიცენზირების შემთხვევაში რადიაციული დაცვის პროგრამის ნაცვლად წარდგენილი უნდა იქნეს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასება, რომელიც მოიცავს რადიაციული დაცვის პროგრამას და დეკომისიის (ან ობიექტის დახურვის, საქმიანობის სახეობიდან გამომდინარე) გეგმას.

4. ლიცენზიის გაცემის მიზნით სამინისტროს მიერ დაწყებულ ადმინისტრაციულ წარმოებაში (გარდა ამ კანონის მე-16 მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“, „ზ“, „თ“, „კ“, „მ“, „ო“, „რ“ და „ს“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო მონაწილეობს დაინტერესებული ადმინისტრაციული ორგანოს სახით, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

5. ოპერატორის მიერ წარდგენილი დოკუმენტების ანალიზის საფუძველზე სამინისტრო იღებს გადაწყვეტილებას ლიცენზიის გაცემის ან მის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ.

6. სალიცენზიო პირობების შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს სამინისტრო.

მუხლი 18. ნებართვის გაცემის პირობები

1. სამინისტრო ნებართვის გაცემის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

2. ნებართვა გაიცემა, როგორც ლიცენზიის ფარგლებში ერთჯერადი ქმედების განხორციელების უფლება, და მისი მოქმედების ვადაა არა უმეტეს 1 წლისა, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3. ნებართვის აღებას ექვემდებარება:

ა) რადიოაქტიური მასალების შეძენა და გადაცემა;

ბ) რადიოაქტიური მასალების, ნედლეულის, რომლებიდანაც შესაძლებელია ბირთვული მასალის მიღება ან წარმოება, დანადგარების, რომლებიც შეიცავს რადიოაქტიურ ნივთიერებებს, ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუს იმპორტ ი, ექსპორტი, აგრეთვე რადიოაქტიური წყაროების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი ;



გ) რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი .

4. „ ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საბუთების გარდა, ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ ა “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობაზე ნებართვის მისაღებად წარსადგენ განცხადებას უნდა დაერთოს:

ა) მყიდველის ა და გამყიდველის ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზი ებ ის ასლები;

ბ) მონაცემები რადიოაქტიური მასალის ან მაიონებელი გამოსხივების წყაროს შესახებ (სახეობა, აქტივობა და სხვა საპასპორტო მონაცემები, აგრეგატული მდგომარეობა), წყაროს განთავსების ადგილი და ფიზიკური დაცვის სისტემის აღწერა;

გ) საჭიროების შემთხვევაში ტრანსპორტირებაზე ლიცენზიის ასლი;

დ) ბირთვული მასალის ტრანზიტის შემთხვევაში – დამატებით ტვირთის გამგზავნ და მიმღებ მხარეებს შორის დადებული შეთანხმება (ხელშეკრულება) .

5. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობებზე „ ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საბუთების გარდა წარსადგენი საბუთები განსაზღვრულია ამ კანონის 39-ე, მე- 40 და 41-ე მუხლებით .

6. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ გ “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობ ა ზე „ ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საბუთების გარდა წარსადგენი საბუთები განსაზღვრულია ამ კანონის 39-ე მუხლით.

7. სამედიცინო დანიშნულებით რადიოფარმპრეპარატების იმპორტისას ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ნებართვა შეიძლება გაიცეს მრავალჯერადი ქმედების განხორციელებისათვის, 1 წლის ვადით, როდესაც აღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს ამ კანონის მე-16 მუხლის მე-2 პუნქტის „ ზ “ ან/და „ თ “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საქმიანობის განმახორციელებელი , ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიის მქონე პირი.

8. ამ მუხლის მე- 7 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საქმიანობის ნებართვის საფუძველზე, მისი მოქმედების 1 წლის განმავლობაში, რადიოფარმპრეპარატების იმპორტისას შემოსავლების სამსახური შესაბამის ინფორმაცია ს ა წვდის სამინისტროს და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან არსებულ სამხედრო-ტექნიკურ საკითხთა მუდმივმოქმედ კომისიას. წარსადგენი ინფორმაციის ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

მუხლი 19. ლიცენზიის ან ნებართვის გაცემაზე უარი

ლიცენზიის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის საფუძველი ი და მის გაცემაზე უარის გასაჩივრების წესი განისაზღვრება „ ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით .

მუხლი 20. სალიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლის განხორციელება, ლიცენზიის ან ნებართვის გაუქმება

1. სა ლიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს სამინისტრო.

2. კონკრეტულ საქმიანობასთან დაკავშირებული მომეტებული რისკის გათვალისწინებით, მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დასაცავად სამინისტრომ შეიძლება მიიღოს გადაწყვეტილება ლიცენზიის ან/და ნებართვის გაუქმების შესახებ.

3. სალიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლის განხორციელების და ლიცენზიის ა დ ა ნებართვის გაუქმების პროცედურები განისაზღვრება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით.

4. ლიცენზიის გაუქმება მის მფლობელს არ ათავისუფლებს პასუხისმგებლობისაგან , უზრუნველყოს მაიონებელი გამოსხივების წყაროების რადიაციული ან ფიზიკური დაცვა და სამინისტროს დადგენილი წესით წარუდგინოს ინვენტარიზაციისა და პროფესიული დასხივების დოზების მონაცემები.

მუხლი 21. სალიცენზიო ან სანებართვო მოწმობის დაკარგვა ან დაზიანება

სალიცენზიო ან სანებართვო მოწმობის დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში დუბლიკატის გაცემის წესი განისაზღვრება ა „ ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონი თ .

თავი V. ლიცენზიის მფლობელის უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 22. ლიცენზიის მფლობელის უფლებები

ლიცენზიის მფლობელი უფლებამოსილია:

ა) აწარმოოს ლიცენზიით განსაზღვრული საქმიანობა;

ბ) ლიცენზიის გაცემაზე უარის თქმის შემთხვევაში მიიღოს წერილობითი განმარტება;

გ) ლიცენზიის გაცემაზე უარის თქმის ან ლიცენზიის გაუქმების შემთხვევაში გაასაჩივროს იგი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით .



მუხლი 23. ლიცენზიის მფლობელის მოვალეობები

ლიცენზიის მფლობელი ლიცენზიით განსაზღვრული საქმიანობის შესაბამისად ვალდებულია:

- ა) უზრუნველყოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოება, ფიზიკური დაცვა და საგანგებო სიტუაციებისა თვის მზადყოფნა;
- ბ) თანამედროვე ტექნიკური და სამეცნიერო დონის გათვალისწინებით სისტემატურად შეაფასოს სალიცენზიო პირობების შესრულება და პრაქტიკაში დანერგოს შეფასების შედეგები;
- გ) დაიცვას სალიცენზიო პირობები, დაუყოვნებლივ გამოიძიოს ამ პირობების ნებისმიერი დარღვევა, მიიღოს ზომები მათ აღმოსაფხვრელად და დარღვევის განმეორების თავიდან ასაცილებლად ; დასხივების დასაშვები დონის გადაჭარბების ყველა შემთხვევის დროს ჩაატაროს მოკვლევა და შედეგები წერილობით აცნობოს სამინისტროს;
- დ) მარეგულირებელ ორგანოს წერილობით შეატყობინოს საქმიანობასთან დაკავშირებული ნებისმიერი ცვლილების ან საქმიანობის გაფართოების თაობაზე და წარმოადგინოს ამ ცვლილებასთან დაკავშირებული შესაბამისი დოკუმენტაცია და რადიაციული დაცვის განახლებული პროგრამა;
- ე) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობის ყველა ეტაპზე დაიცვას რადიაციული დაცვის პროგრამით განსაზღვრული ვალდებულებები, რომელიც მოიცავს ხარისხის უზრუნველყოფისა და მონიტორინგის პროგრამებს და რადიაციულ ავარიაზე რეაგირების გეგმას ;
- ვ) დაიცვას ადმინისტრაციული და ტექნოლოგიური პირობებით განსაზღვრული გაზომვების ჩატარების და გამზომი ხელსაწყოების უნიფიცირების მოთხოვნები;
- ზ) მიიღოს მხოლოდ ისეთი მაიონებელი გამოსხივების წყაროები, რომლებსაც აქვს შესაბამისი თანმხლები დოკუმენტაცია და ნიშნული, რომელიც მოთავსებულია შესაბამისი მარკირების მქონე დამცავ შეფუთვაში – კონტეინერში ;
- თ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან და რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მუშაობის უფლება მიანიჭოს მხოლოდ იმ პირებს, რომლებსაც აქვთ სპეციალური პროფესიული ცოდნა, აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს და არ აქვთ აღნიშნული საქმიანობისათვის სამედიცინო უკუჩვენება;
- ი) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს ტექნოლოგიურ პროცესებში მომხდარი გადახრების, ასევე ფიზიკური დაცვის პირობების ან/და ავარი ებისათვის მზადყოფნის დარღვევების შესახებ, რომლებიც მნიშვნელოვანია ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების თვალსაზრისით ;
- კ) უზრუნველყოს საზოგადოების ინფორმირება ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების იმ საკითხებზე, რომლებიც არ არის სახელმწიფო ან კომერციული საიდუმლოება;
- ლ) უზრუნველყოს სათანადო პირობები სამინისტროს მიერ ინსპექტირების შეუფერხებლად განხორციელებისათვის ;
- მ) ორგანიზება გაუწიოს და ფინანსურად უზრუნველყოს მუშაკთა ჯანმრთელობის ყოველწლიური პროფესიული შემოწმება ; შემოწმების უარყოფითი შედეგების დადგენისას გადაიყვანოს მუშაკი სხვა პროფილის სამუშაოზე;
- ნ) უზრუნველყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან კავშირის ორგანიზება ბირთვული და რადიაციული ავარიების შესახებ დროული შეტყობინებისათვის;
- ო) მოამზადოს და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით გადასცეს შესაბამის ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი რადიაციული მასალები, რადიოაქტიური წყაროები და საცავში გადასაცემი რადიოაქტიური ნარჩენები;
- პ) უზრუნველყოს ობიექტებზე დამსწრე და ხელშეკრულებით მომუშავე პირთა რადიაციული უსაფრთხოება;
- ჟ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების, ასევე ფიზიკური დაცვის მოთხოვნების შესრულების უწყვეტი კონტროლის განხორციელების მიზნით რადიაციული დაცვის პასუხისმგებელ პირად დანიშნოს შესაბამისი ცოდნის მქონე მუშაკი, ხოლო მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ობიექტზე შექმნას რადიაციული უსაფრთხოების სამსახური;
- რ) უზრუნველყოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების, ასევე ფიზიკური დაცვის საკითხებში მუშაკთა სპეციალური პროფესიული სწავლება და რეგულარული ტრენინგი;
- ს) ბირთვული მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების გადაცემის ან გაყიდვის შემთხვევაში ეს პროცედურა განახორციელოს მხოლოდ შესაბამისი შეტყობინების და თანხმობის მიღების შემდეგ;
- ტ) აწარმოოს მაიონებელი გამოსხივების წყაროების, ბირთვული მასალების და წარმოქმნილი რადიოაქტიური ნარჩენების აღრიცხვა, ასევე აღრიცხოს მუშაკთა (დაქირავებულთა ჩათვლით) პროფესიული დასხივების დოზები და ინვენტარიზაციის შედეგები ყოველწლიურად აცნობოს სამინისტროს ;
- უ) მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ობიექტის შემთხვევაში შეიმუშაოს დეკომისიის გეგმა, რისთვისაც უნდა აწარმოოს ბირთვული და რადიაციული ობიექტის სათანადო გამოკვლევა და მონიტორინგი და უზრუნველყოს სამინისტროს თვის შესაბამისი შეტყობინების წარდგენა;
- ფ) მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე , გარემოზე მავნე ზემოქმედების თავიდან აცილების, რადიაციული უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით შეასრულოს სამინისტროს მიერ დაწესებული ყველა მოთხოვნა;
- ქ) მაღალი რადიაციული რისკის მქონე საქმიანობის განხორციელებისას 10 წელიწადში ერთხელ ჩაატაროს უსაფრთხოების შეფასება და შესაბამისი დასკვნა წარუდგინოს სამინისტროს.



მუხლი 24. ლიცენზიის მფლობელის მოვალეობები რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის შემთხვევაში
რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის შემთხვევაში ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია:

- ა) რადიაციული ინციდენტის შემთხვევაში ადგილობრივი რადიაციული ავარიული გეგმის თანახმად შეატყობინოს სამინისტროს, ხოლო რადიაციული ავარიის შემთხვევაში – ასევე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს და რადიაციულ ავარიაზე რეაგირების გეგმით გათვალისწინებულ სხვა ორგანოებს, რათა მათ მიიღონ შესაბამისი გადაუდებელი ზომები;
- ბ) რადიაციული ავარიის შემთხვევ აში დაუყოვნებლივ უზრუნველყოს მოსახლეობის ინფორმირება მოსალოდნელი საფრთხის შესახებ;
- გ) შეარბილოს რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის შედეგები და მიიღოს ზომები მისი მავნე ზემოქმედებისაგან მუშაკთა და სხვა პირების დასაცავად ;
- დ) უზრუნველყოს მუშაკთა დასახივებისა და რადიონუკლიდების გარემოში გავრცელების მონიტორინგი ს განხორციელება ;
- ე) შეზღუდოს და გააკონტროლოს რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის სალიკვიდაციო სამუშაოები ს მონაწილე მუშაკთა დასახივება;
- ვ) რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის თავიდან აცილების და მისი შედეგების ლიკვიდაციის მიზნით განახორციელოს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ღონისძიებები.

თავი VI. ინსპექტირება

მუხლი 25. ინსპექტირების პირობები

- 1. ამ კანონის მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სამინისტრო ინსპექტირებას ახორციელებს „ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ინსპექტირების განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის თანახმად.
 - 2. სამინისტრო შეიმუშავებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს ინსპექტირების განმახორციელებელ თანამშრომელთათვის (ინსპექტორებისთვის) და ხელს უწყობს მათთვის სასწავლო კურსების ორგანიზებას.
 - 3. სამინისტრო უფლებამ ო სილია მიავლინოს ინსპექტორი სალიცენზიო საქმიანობის ადგილზე ან იმ საქმიანობის ან სამუშაოთა წარმოების ადგილზე, რომლისთვისაც (რომელთათვისაც) დადგინდება ამგვარი ინსპექტირების აუცილებლობა.
 - 4. ინსპექტირების განხორციელებისათვის სამინისტრომ უნდა უზრუნველყოს ინსპექტირების აღსრულების მხარდაჭერა სათანადო ფინანსური , ტექნიკური და ადამიანური რესურსებით.
- საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 26. ინსპექტირების განხორციელება

- 1. სამინისტრო უფლებამოსილია განახორციელოს ინსპექტირება და ყველა საჭირო ღონისძიება, რომელ ებ იც აუცილებელია საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნებსა და სა ლიცენზი ო პირობებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის დასადგენად.
- 2. ინსპექტორებისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ბირთვული და რადიაციული ობიექტის ნებისმიერი უბანი, სადაც მიმდინარეობს შესაბამისი საქმიანობა, რათა:
 - ა) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების პირობების მოთხოვნებთან შესაბამისობის და სა დგენ ად ჩაატარონ აუცილებელი ინსტრუმენტული გაზომვები და მიიღონ ამისთვის საჭირო ინფორმაცია;
 - ბ) დარწმუნდნენ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა და სა ლიცენზი ო პირობების შესრულებაში;
 - გ) დაადგინონ რადიაციული ავარიებისა თვის ან/და ინციდენტებისა თვის მზადყოფნის ხარისხი და მათი მოხდენის შემთხვევაში ჩატარებული სალიკვიდაციო სამუშაოების დამტკიცებულ გეგმასთან შესაბამისობა;
 - დ) გაესაუბრონ ნებისმიერს მუშაკს, რომლისგანაც მოსალოდნელია ინსპექტირებისთვის სასარგებლო ინფორმაცი ი ს მიღება.
- 3. ინსპექტირება ხორციელდება:
 - ა) ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების პირობების შესაფასებლად;
 - ბ) ლიცენზი ით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელებისას;
 - გ) ლიცენზიის გაუქმებისას;
 - დ) ლიცენზიის ფარგლებში ცალკეული სახეობ ებ ის საქმიანობის უფლების გაუქმებისას .
- 4. ინსპექტირება შესაძლებელია იყოს გეგმური და არაგეგმური:
 - ა) გეგმური ინსპექ ტირე ბ ა ხორციელდება შემუშავებული და დამტკიცებული ინსპექტირების პროგრამის მიხედვით. ასეთი ინსპექტირების განხორციელების წინ სამინისტრო ლიცენზიის მფლობელს უგზავნის დასაბუთებულ შეტყობინებას ინსპექტირების განხორციელების თაობაზე;
 - ბ) აუცილებლობის შემთხვევაში, არალიცენზირებული საქმიანობის შემთხვევების ჩათვლით, ინსპექტირება შესაძლებელია განხორციელდეს ინსპექტირების პროგრამით დადგენილი გრაფიკის გაუთვალისწინებლად



(არაგეგმური ინსპექტირება).

5. რადიაციული ავარიის, გაუთვალისწინებელი შემთხვევის ან სავარაუდო კანონდარღვევის დროს დასაშვებია ოპერატიული ინსპექტირება ის განხორციელდეს ლიცენზიის მფლობელის თვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

6. სამინისტროს გადაწყვეტილებით შეიძლება განხორციელდეს კომპლექსური ინსპექტირება სამინისტროს თანამშრომლებთან ერთად სხვა, მოწვეული სპეციალისტების (მათ შორის, ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორების) მონაწილეობით.

7. შექმნილი პირობებიდან გამომდინარე, სამინისტროს აქვს საქმიანობის კონკრეტული უბნის ინსპექტირების უფლება.

8. არსებული სიტუაციიდან გამომდინარე, ინსპექტირება შეიძლება განხორციელდეს ლიცენზიატის წინასწარი გაფრთხილების გარეშე.

9. ინსპექტირების შედეგები აისახება ადგილზე გაფორმებულ ინსპექტირების აქტში. ლიცენზიატისთვის დაკისრებული საჯარიმო სანქციები ფიქსირდება შესაბამისი ადმინისტრაციულ ი სამართალდარღვევების ოქმით.

10. სამინისტრო ახდენს ინსპექტირების შედეგების რეგისტრაციას, დოკუმენტირებას და შეფასებას. შეფასების საფუძველზე სამინისტრო შეიმუშავებს დასკვნას, რომელსაც წარუდგენს ლიცენზიის მფლობელს. დასკვნაში აღნიშნული მოთხოვნების შესრულება საქმიანობის განმახორციელებლისთვის სავალდებულოა.

თავი VII. იძულებითი ზომები

მუხლი 27. იძულებითი ზომები

1. ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტი თ განსაზღვრულ საქმიანობაზე ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია დაიცვას საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნები და შეასრულოს სა ლიცენზიო პირობები. წინააღმდეგ შემთხვევაში მასზე გავრცელდება კანონით დადგენილი იძულებითი ქმედებები.

2. არაავტორიზებული ბირთვული და რადიაციული საქმიანობისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

3. ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის მიერ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა ან/და სა ლიცენზიო პირობების დარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში სამინისტრო ვალდებულია განახორციელოს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ქმედებები.

4. სამინისტრო გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრისათვის ადგენს გონივრულ ვადას და წერილობით ატყობინებს დამრღვევს.

5. სამინისტრო უფლებამოსილია ლიცენზიის მფლობელს, რომლის საქმიანობამაც შესაძლებელია ზიანი მიაყენოს მოსახლეობას ან/და დააბინძუროს გარემო, წაუყენოს დამატებითი პირობები ან/და გააუქმოს ლიცენზია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

6. ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის განხორციელებისას სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში ფიზიკური ან/და იურიდიული პირი პასუხს აგებს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით დადგენილი წესით.

მუხლი 28. იძულებითი ზომების განხორციელება ინსპექტირებისას

1. თუ ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში რეგულირების ობიექტის საქმიანობა ხორციელდება რადიაციული უსაფრთხოების ნორმების დარღვევით, ან/და ამ საქმიანობის შედეგად შეიძლება მყისიერი და უშუალო საფრთხე შეექმნას ადამიანის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას, გარემოს ან შესაბამის მტკიცებულებებს, ინსპექტორს აქვს უფლება, დროებით შეაჩეროს რეგულირების ობიექტის საქმიანობა ამ ნაწილში (საჭიროების შემთხვევაში დალუქოს ობიექტი, დანადგარი, აგრეგატი, მოწყობილობა) და დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს. სამინისტრო სათანადო შუამდგომლობით მიმართავს სასამართლოს, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. ინსპექტორს აქვს უფლება, მოსთხოვოს ლიცენზიის მფლობელს იმ მუშაკის სამუშაოზე არდაშვება, რომელიც არ შეესაბამება ამ სამუშაოსთვის დადგენილ მოთხოვნებს.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევებში ლიცენზიის მფლობელი არ თავისუფლდება მის მიერ განხორციელებული და შეჩერებული საქმიანობის შედეგად დარჩენილი რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფის ვალდებულებისაგან.

4. იძულებითი ზომების განხორციელების მიზნით ინსპექტორი ინსპექტირების მასალების, მათ შორის, ინსტრუმენტული გაზომვების, ტესტირების შედეგების, ლიცენზიის მფლობელის ახსნა-განმარტებების და სხვა ინფორმაციის საფუძველზე ადგენს შესაბამის ოქმს.

თავი VIII. რადიაციული ავარიებისთვის მზადყოფნა და მათზე რეაგირება



მუხლი 29. რადიაციულ ავარიებზე რეაგირების ეროვნული პოლიტიკა

1. საქართველოს მთავრობა განსაზღვრავს რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების სახელმწიფო სტრატეგიას.

2. ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია საობიექტო რადიაციული ავარიის შემთხვევაში იხელმძღვანელოს რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმით.

3. რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა ა უნდა ითვალისწინებდეს რადიაციული ავარიის ა ნ / და ინციდენტის მოხდენის შესაძლებლობის, მასშტაბის, შესაძლო ზიანის შეფასებას, მათ შორის, რისკის ქვეშ მყოფი მოსახლეობისა და ტერიტორიისა თვის ზიანის მიყენების შესაძლებლობას.

4. რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმაში აისახება ჩარევის დონეები და პირობები, განსახორციელებელი დაცვითი ღონისძიებების შერჩევის კრიტერიუმები.

მუხლი 30. საობიექტო რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა

1. ლიცენზიის მფლობელი რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების მიზნით ვალდებულია:

ა) განსაზღვროს პირველი რეაგირების ორგანიზაციებისგან დახმარების მიღების პროცედურები, მათთან კომუნიკაციისათვის საჭირო მოსამზადებელი სამუშაოს ჩათვლით;

ბ) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს ნებისმიერი სიტუაციის თაობაზე, რომელიც რადიოლოგიური რისკის გამო ქმნის საგანგებო სიტუაციის გამოცხადების წინაპირობას;

გ) აღწეროს პოტენციური რადიაციული ავარიის ან/და ინციდენტის და მისი შედეგების შეფასების მეთოდოლოგია, მი სი ლიკვიდაციისათვის საჭირო აღჭურვილობის გათვალისწინებით;

დ) განსაზღვროს საგანგებო მზადყოფნის მიზნით მომსახურე პერსონალის სწავლებისა და პრაქტიკული ტრენინგის ჩატარების მოთხოვნები;

ე) უზრუნველყოს ავარიულ ზონებად დაყოფის მოთხოვნების შესრულება;

ვ) განსაზღვროს მოსახლეობის იმ ნაწილისთვის წინასწარი შეტყობინების წესი, რომელზედაც შესაძლებელია გავრცელდეს რადიაციული ავარიით გამოწვეული ზემოქმედება.

2. ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია განახორციელოს რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის პერიოდული მიმოხილვა და საჭიროების შემთხვევაში განახლება.

მუხლი 31. ეროვნული რადიაციული ავარია

რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმამ უნდა განსაზღვროს ყველა საჭირო ვალდებულება და ქმედება და უნდა გამიჯნოს ისინი შესაბამის სა ხელმწიფო ორგანოებსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის, მათი ერთმანეთთან კომუნიკაციისა და საზოგადოების თვის შეტყობინებისათვის აუცილებელი მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარების ჩათვლით.

მუხლი 32. ტრანსსასაზღვრო რადიაციული ავარია

1. რადიაციული ავარიის შემთხვევაში, რომელმაც შესაძლებელია წარმოქმნას საქართველოს ფარგლების გარეთ რადიოაქტიური დაბინძურების რისკი, საქართველოს მთავრობა ვალდებულია დაუყოვნებლივ გაუზიაროს შეტყობინება ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს და იმ ქვეყნების შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოებს, რომლებისთვისაც ავარიის შედეგები მნიშვნელოვანია რადიოლოგიური თვალსაზრისით.

2. სამინისტრო არის საკონტაქტო დაწესებულება ბირთვული და რადიაციული ავარიებ ისთვის მზადყოფნის და მათზე რეაგირების სფეროში საქართველოს მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო დოკუმენტებით დადგენილი პირობების შესრულებ ის საკითხებში .

მუხლი 33. რადიაციული ავარიის და ინციდენტის გამოკვლევა

1. ნებისმიერი რადიაციული ავარია და ინციდენტი, მასშტაბისა გან დამოუკიდებლად, უნდა იქნეს გამოკვლეული, რათა დადგინდეს მისი მიზეზები და თავიდან იქნეს აცილებული მისი განმეორება.

2. ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია გამოიკვლიოს ლიცენზი ით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელების პროცესში მომხდარი საობიექტო რადიაციული ავარია ან/და ინციდენტი , ამ კანონის 23-ე მუხლის მოთხოვნების თანახმად.

3. სამინისტრო ვალდებულია ორგანიზება გაუწიოს რადიაციული ავარიის სხვა პასუხისმგებელ სტრუქტურებთან ერთად გამოკვლევას არსებული რეაგირების გეგმის მიხედვით და შეაფასოს ჩატარებული კვლევის შედეგები.

4. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დადგენის მიზნით რადიაციული ავარიის შედეგები უნდა შეაფასოს სამინისტრომ სხვა პასუხისმგებელ სტრუქტურებთან ერთად.

5. რადიაციული ავარიის შემთხვევაში სამინისტრო ვალდებულია მიაწოდოს ანგარიში საქართველოს მთავრობას და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს, ასევე ნებისმიერ სხვა ქვეყანას, რომელზედაც შესაძლებელია გავლენა მოახდინოს ავარიის შედეგებმა.



მუხლი 34. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა

1. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა ხდება ამ კანონით, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“ საქართველოს კანონით და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი პრინციპებისა და მოთხოვნების საფუძველზე.

2. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის უსაფრთხოების და მათი ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის მიზნით საქართველოს მთავრობა აღნიშნულ სფეროში აყალიბებს სახელმწიფო სტრატეგიას.

3. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის სახელმწიფო სტრატეგიის საფუძველზე სამინისტრო ადგენს:

ა) რადიაციული უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნებსა და წესებს, რომელთა მიზანია ადამიანის ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვა რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობით გამოწვეული მავნე ზემოქმედებისაგან;

ბ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების ავტორიზაციის სისტემას;

გ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების ინსტიტუციური კონტროლის, ინსპექტირების და ამ საქმიანობებ ის შესახებ დოკუმენტაციის შედგენისა და ანგარიშგების სისტემას;

დ) იძულებით ზომებს, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ წესებთან და მოთხოვნებთან, ასევე ავტორიზაციის პირობებთან შესაბამისობა.

4. საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე იკრძალება რადიოაქტიური ნარჩენების ნებისმიერი მიზნით რეექსპორტი.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 35. პასუხისმგებლობა რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფისათვის

1. ლიცენზიის მფლობელი პასუხისმგებელია რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფ ისათვის .

2. სახელმწიფო პასუხისმგებელია იმ რადიოაქტიური ნარჩენების (მათ შორის , უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიური წყაროების) უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფ ისათვის , რომელთა მფლობელის დადგენა ც შეუძლებელია.

მუხლი 36. რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი

1. აკრძალულია საქართველოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური ნარჩენების ტრანზიტი და საქართველოში მისი ფარგლების გარეთ წარმოქმნილი რადიოაქტიური ნარჩენის იმპორტი.

2. რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი დასაშვებია მხოლოდ სამინისტროს მიერ გაცემული შესაბამისი ნებართვის საფუძველზე.

3. აკრძალულია საქართველოში წარმოებული რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი სამხრეთ განედის მე-60 გრადუსის სამხრეთით მათი დასაწყობებისა და განთავსების მიზნით.

4. თუ რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი ვერ ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა და სანებართვო პირობების დაცვით, ისინი უბრუნდება მათ მფლობელ ს, სანამ არ იქნება უზრუნველყოფილი საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის მოთხოვნები.

თავი X. რადიოაქტიური მასალების ტრანსპორტირება

მუხლი 37. რადიოაქტიური მასალების ტრანსპორტირების რეგულირება

1. რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხო ტრანსპორტირების მოთხოვნები დგინდება ამ კანონით და შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

2. რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხო გადაზიდვა საჭიროებს შესაბამისი ფიზიკური დაცვის ღონისძიებების განხორციელებას.

3. აკრძალულია რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვა სამინისტროს მიერ გაცემული შესაბამისი ლიცენზიის გარეშე.

თავი XI. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი

მუხლი 38. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტის, იმპორტისა და ტრანზიტის კონტროლი

1. ამ კანონით დადგენილი მიზნების მისაღწევად სახელმწიფო აწესებს კონტროლს რადიოაქტიური მასალების საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტზე, ტრანზიტზე და საქართველოს ტერიტორიიდან ექსპორტზე.



2. ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუს იმპორტისა და ექსპორტის შემთხვევაში ნებართვის მისაღებად არ არის საჭირო ამ ტექნოლოგიების გამცემის ა და მიმღების ლიცენზიები ებ ის ასლ ებ ის წარდგენა.

მუხლი 39. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი

1. საქართველო ს ტერიტორიიდან რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი ხორციელდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტის საფუძველზე ია სამინისტროს მიერ ამ კანონის მე-18 მუხლითა და „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით გაცემული ნებართვა.

3. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტზე ნებართვის გაცემა ითვალისწინებს:

ა) გამგზავნი მხარის შეტყობინებას რადიოაქტიური მასალების გაგზავნის თაობაზე;

ბ) რადიოაქტიური მასალების მიმღები მხარის გარანტიას მასალების მიღებაზე;

გ) რადიოაქტიური მასალების გადამზიდავი ორგანიზაციის ლიცენზიის ასლს;

დ) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალა ებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებლების თაობაზე ინფორმაციას;

ე) რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვისას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფას.

4. ბირთვული მასალის ექსპორტის შემთხვევაში ნებართვის გაცემა დამატებით ითვალისწინებს:

ა) მიმღები და გამცემი მხარეების მიერ ბირთვულ მასალაზე „ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების“ საერთაშორისო ვალდებულებების შესრულებას;

ბ) ბირთვული მასალის გადაზიდვას „ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების“ საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად.

მუხლი 40. რადიოაქტიური მასალების იმპორტი

1. საქართველოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური მასალების იმპორტი დაშვებულია სამინისტროს მიერ გაცემული ნებართვის საფუძველზე. ნებართვის გაცემის პროცედურა დადგენილია ამ კანონის მე-18 მუხლითა და „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

2. რადიოაქტიური მასალების იმპორტზე ნებართვის გაცემა ითვალისწინებს:

ა) რადიოაქტიური მასალების მიმღები მხარის ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზიის არსებობას;

ბ) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალა ებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებლები ის თაობაზე ინფორმაციას;

გ) რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვისას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფას.

3. ბირთვული მასალის იმპორტის შემთხვევაში ნებართვის გაცემა დამატებით ითვალისწინებს:

ა) მიმღები მხარის მიერ მისაღებ ბირთვულ მასალაზე „ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების“ საერთაშორისო ვალდებულებების შესრულებას;

ბ) ბირთვული მასალის გადაზიდვას „ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების“ საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად.

მუხლი 41. რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტი

1. საქართველოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტი დაშვებულია სამინისტროს მიერ გაცემული ნებართვის საფუძველზე. ნებართვის გაცემის პროცედურა დადგენილია ამ კანონის მე-18 მუხლითა და „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

2. რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტზე ნებართვის გაცემა ითვალისწინებს:

ა) რადიოაქტიური მასალების დანიშნულების პუნქტის შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას;

ბ) რადიოაქტიური მასალა ებ ის მიმღები მხარის გარანტიას მასალების მიღებაზე;

გ) გადამზიდ ავის მიერ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფას;

დ) რადიოაქტიური მასალა ებ ის გამგზავნი და მიმღები მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულების ასლის წარმოდგენას;

ე) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალა ებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებლები ის თაობაზე ინფორმაციას;

ვ) გადაზიდვისას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფას.

თავი XII. დეკომისია

მუხლი 42. ბირთვული და რადიაციული ობიექტის დეკომისია

1. ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც გათვალისწინებულია ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით, უნდა დამთავრდეს შესაბამისი ბირთვული და რადიაციული ობიექტის (გარდა რადიოაქტიური ნარჩენების სამარხისა) დეკომისიით, რასაც უზრუნველყოფს ლიცენზიის მფლობელისა ლიცენზიო პირობების თანახმად.

2. სამინისტრო ადგენს ბირთვული და რადიაციული ობიექტის მიმართ დეკომისიის მოთხოვნებს



კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „ ბირთვული და რადიაციული ობიექტების დეკომისიის შესახებ “ და განსაზღვრავს ობიექტის ტერიტორიის შემდგომი გამოყენების სტატუსს.

3. ბირთვული და რადიაციული ობიექტი ექვემდებარება მარეგულირებელ კონტროლს მანამ, სანამ ლიცენზიის მფლობელი არ წარუდგენს სამინისტროს დეკომისიის გეგმით განსაზღვრული საბოლოო მდგომარეობის მიღწევის და ნებისმიერი დამატებითი სამართლებრივი მოთხოვნის შესრულების მტკიცებულებებს.

მუხლი 43. დეკომისიის გეგმა

1. ბირთვული და რადიაციული ობიექტის მშენებლობის სტადიაზე, დაგეგმილი საქმიანობის გათვალისწინებით, ოპერატორი ვალდებულია მოამზადოს დეკომისიის გეგმა. დეკომისიის გეგმა თანხმდება შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებთან მათი კომპეტენციების ფარგლებში.

2. თუ არსებულმა გარემოებებმა განაპირობა მნიშვნელოვანი ცვლილებები დეკომისიის საწყის გეგმაში, ლიცენზიის მფლობელი ვალდებულია მოახდინოს გეგმის რევიზია და მისი განახლება შეცვლილი გარემოებების ასახვით. დეკომისიის განახლებული გეგმა წარედგინება სამინისტროს.

3. ლიცენზიის მფლობელი პასუხისმგებელია დეკომისიის გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების უსაფრთხო განხორციელებასა და ექსპლუატაციიდან გამოყვანის სამუშაოების მონაწილე მომსახურე პერსონალის უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის .

4. სამინისტრო ახორციელებს სახელმწიფო კონტროლს იმ დეკომისირებული ბირთვული და რადიაციული ობიექტების განლაგების ადგილებზე, რომლებიც დასაშვებია შეზღუდული გამოყენებისათვის.

თავი XIII. ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიები

მუხლი 44. ბირთვული მასალების მშვიდობიანი მიზნისათვის გამოყენების ვალდებულება

1. საქართველოს მიერ ნაკისრ საერთაშორისო ვალდებულებათა შესაბამისად, ბირთვული მასალების გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნისათვის.

2. საქართველოს ტერიტორიაზე აკრძალულია ბირთვული იარაღის ა და ბირთვული მასალების შემცველი სხვა ასაფეთქებელი მოწყობილობების დამზადება, ფლობა და გადაცემა, ასევე დახმარების მოძიება და მიღება ბირთვული იარაღისა და ბირთვული მასალების შემცველი სხვა ასაფეთქებელი მოწყობილობების შესაქმნელად.

მუხლი 45. ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების აღსრულება

1. „ ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის შესახებ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით გარანტიების გამოყენების თაობაზე “ საქართველოს რესპუბლიკისა და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს შეთანხმებიდან (რეატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის 2003 წლის 24 აპრილის № 211 I- IIს დადგენილებით) (შემდგომ – შეთანხმება) გამომდინარე , საქართველოს მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველსაყოფად ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტო უფლებამოსილია განახორციელოს საქართველოში უსაფრთხოების ზომები ბირთვული იარაღისა და ბირთვული მასალების გაუვრცელებლობის მიზნით.

2. სამინისტრო ახორციელებს შეთანხმებიდან და „ ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის შესახებ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით გარანტიების გამოყენების თაობაზე “ საქართველოს რესპუბლიკისა და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს შეთანხმების დამატებითი ოქმიდან (რეატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის 2003 წლის 24 აპრილის № 211 II- IIIს დადგენილებით) (შემდგომ – დამატებითი ოქმი) გამომდინარე , საქართველოს მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულების ორგანიზებასა და კოორდინაციას.

3. სამინისტრო უზრუნველყოფს:

ა) შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე , საქართველოს მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებას ;

ბ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის შესასრულებლად აუცილებელი ინფორმაციის შეგროვებას და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოსთვის მიწოდებას ;

გ) ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორთა საქმიანობის განხორციელებას შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა თანახმად;

დ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის საფუძველზე ინფორმაციის გავრცელებასთან (მიწოდებასთან) დაკავშირებით მოქმედებათა კოორდინაციას საქართველოს საგარეო საქმეთა, შინაგან საქმეთა და ფინანსთა სამინისტროებთან;

ე) ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების ეფექტიანი გამოყენებისათვის საქართველოში ბირთვული მასალების აღრიცხვის ა და კონტროლის სახელმწიფო სისტემის შექმნასა და დანერგვას შესაბამისი საკანონმდებლო აქტის პროექტის შემუშავების გზით.

მუხლი 46. თანამშრომლობა ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების სფეროში



საქართველოს მთავრობის შესაბამისი სტრუქტურები და ლიცენზიის მფლობელები ვალდებული არიან ითანამშრომლონ ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოსთან გარანტიების გამოყენების სფეროში, რაც მოიცავს:

- ა) შეთანხმებითა და დამატებითი ოქმით გათვალისწინებული ინფორმაციის დროულ მიწოდებას;
- ბ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის საფუძველზე ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორთა საქმიანობის ადგილზე დაშვებას;
- გ) ინსპექტორთა ხელშეწყობას მათი ამოცანების შესრულების პროცესში;
- დ) ინსპექტორთათვის საჭირო დახმარების გაწევას.

მუხლი 47. ინსპექტირება ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების სფეროში

1. შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე, სამინისტროს უფლებამოსილ წარმომადგენელს და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს მიერ დანიშნულ ინსპექტორებს აქვთ ნებისმიერ ობიექტზე ან მის ნაგებობაში დაშვების, ასევე ლიცენზიით განსაზღვრული საქმიანობის შემოწმების უფლება.
2. შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე, რეგულირებადი საქმიანობის განმახორციელებელი ნებისმიერი პირი ვალდებულია საშუალება მისცეს ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს მიერ დანიშნულ ინსპექტორებს, გაატარონ ღონისძიებები, რათა საქართველომ შეასრულოს ზემოხსენებული დოკუმენტებით ნაკისრი ვალდებულებები.

მუხლი 48. ლიცენზიის მფლობელთა ვალდებულებები ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების გამოყენების სფეროში

- პირები, რომლებსაც აქვთ შეთანხმების რეგულირების საგნად ქცეული ბირთვული მასალების ფლობის, გამოყენების, გადამუშავების ან ამ მასალებთან მოპყრობის ლიცენზია, საქართველოს კანონმდებლობის, შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად ვალდებული არიან:
- ა) აწარმოონ მათი აღწერა შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად;
 - ბ) სამინისტროს დადგენილი წესით, დროულად და შესაბამისი ფორმით წარუდგინონ დოკუმენტები არსებული ბირთვული მასალების შესახებ;
 - გ) დადგენილი წესით ჩაატარონ ბირთვული მასალების გაზომვები და უზრუნველყონ ამ გაზომვათა სისტემის კონტროლის პროგრამის ქმედითობა;
 - დ) სამინისტროს მიაწოდონ ინფორმაცია ობიექტის პროექტ-განლაგების შესახებ, შეტანილი ნებისმიერი ცვლილების გათვალისწინებით;
 - ე) დადგენილი წესით აწარმოონ ბირთვული მასალების რეესტრი;
 - ვ) სამინისტროს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს დადგენილი წესით წარუდგინონ წინასწარი შეტყობინება ბირთვული მასალების ან მათთან დაკავშირებული აღჭურვილობის იმპორტის ან ექსპორტის თაობაზე;
 - ზ) დადგენილი წესით უზრუნველყონ ბირთვული მასალების ფიზიკური დაცვა და მიიღონ უსაფრთხოების ზომები;
 - თ) დაუყოვნებლივ აცნობონ სამინისტროს და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაშვებული ზღვრების ზევით ბირთვული მასალების დანაკარგის შესახებ;
 - ი) სამინისტროს დადგენილი წესით გაუგზავნონ ინფორმაცია დაგეგმილი სამომავლო საქმიანობის შესახებ.

თავი XIV. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს მოქალაქეების, მოქალაქეობის არმქონე პირების და უცხო ქვეყნის მოქალაქეების უფლება-მოვალეობები

მუხლი 49. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს მოქალაქეების, მოქალაქეობის არმქონე პირების და უცხო ქვეყნის მოქალაქეების უფლება-მოვალეობები

1. საქართველოს მოქალაქეები, მოქალაქეობის არმქონე პირები და უცხო ქვეყნის მოქალაქეები ვალდებული არიან:
 - ა) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში დაიცვან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები;
 - ბ) მიიღონ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ზომები ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოებისა და რადიაციული ავარიებისათვის მზადყოფნის უზრუნველსაყოფად.
2. საქართველოს მოქალაქეებს, მოქალაქეობის არმქონე პირებს და უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს უფლება აქვთ:
 - ა) იცხოვრონ და იმუშაონ რადიაციულად უსაფრთხო გარემოში;
 - ბ) კომპეტენტური ორგანოებისგან მიიღონ სანდო და დროული ინფორმაცია ბირთვული და რადიაციული მდგომარეობის შესახებ.

თავი XV. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა



მუხლი 50. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) რეგულირება

1. საქართველოს მთავრობა პასუხისმგებელია ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) რეგულირების სფეროში სახელმწიფო სტრატეგიის განსაზღვრისათვის.
2. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ძირითადი პრინციპებია:
 - ა) სახელმწიფოს პასუხისმგებლობა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემის ჩამოყალიბება, დანერგვა და შენარჩუნება;
 - ბ) პასუხისმგებლობა საერთაშორისო გადაზიდვებზე – რადიაციული მასალების საერთაშორისო გადაზიდვის შემთხვევაში საქართველოს პასუხისმგებლობა მათ ადგილზე დაცვაზე ვრცელდება მანამ, სანამ პასუხისმგებლობა შესაბამისად არ გადავა სხვა ქვეყანაზე;
 - გ) საკანონმდებლო და მარეგულირებელი სისტემა – საქართველოს მთავრობა ვალდებულია შექმნას და შეინარჩუნოს ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მართვის სამართლებრივი საფუძველი, რომელიც უზრუნველყოფს ბირთვული და რადიაციული ობიექტების და მასალების ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის მოთხოვნებს ლიცენზიის მფლობელისადმი, ასევე ამ მოთხოვნათა შესრულების მექანიზმს;
 - დ) ლიცენზიის მფლობელის პასუხისმგებლობა – ლიცენზიის მფლობელის პასუხისმგებლობა ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სხვადასხვა ელემენტის განხორციელებაზე;
 - ე) უსაფრთხოების (დაცულობის) კულტურა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის პრიორიტეტად აღიარება მის განხორციელებაში ჩართული ყველა ორგანიზაციის მიერ;
 - ვ) ეტაპობრივი მიდგომა – ქმედებათა თანამიმდევრობა, რომელიც ითვალისწინებს საფრთხის შეფასებას, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ღონისძიებების უზრუნველყოფის ეტაპობრივ განხორციელებას;
 - ზ) ღრმა დაცულობა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნებში მრავალდონიანი დაცვის და დაცვის მეთოდების (სტრუქტურულისა და ტექნიკურის, ინდივიდუალურისა და ორგანიზაციულის) ასახვა, რომელთა გადალახვაც მოუწევს დამრღვევს თავისი მიზნების მისაღწევად;
 - თ) ხარისხის უზრუნველყოფა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ხარისხის პროგრამის შექმნა და განხორციელება დადგენილი მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფად;
 - ი) საგანგებო რადიაციულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმები – ლიცენზიის მამძებლის მიერ რადიაციული მასალების უკანონო გადაადგილებაზე, ბირთვული და რადიაციული ობიექტების ან ბირთვული მასალების საბოტაჟზე ან ამგვარი ქმედებების მცდელობაზე რეაგირების გეგმების შემუშავება; მასზე უფლებამოსილების მქონე სახელმწიფო ორგანოების მხრიდან კონტროლის დამყარების ვალდებულება;
 - კ) კონფიდენციალობა – ინფორმაციის დაცვისათვის მოთხოვნათა ჩამოყალიბება ბირთვული მასალების და ბირთვული და რადიაციული ობიექტების დაცვის უსაფრთხოების პირობების დარღვევის თავიდან ასაცილებლად.

მუხლი 51. ფიზიკურ უსაფრთხოებაზე (დაცულობაზე) პასუხისმგებლობა, დარღვევების აღკვეთა

- ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პოლიტიკის განხორციელებისა და ძირითადი პრინციპების დაცვისათვის ყალიბდება ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს:
- ა) პირობებს, რომლებიც მინიმუმამდე შეამცირებს რადიოაქტიური მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების არასანქცოო ონი რეზული დაუფლების შესაძლებლობას და საბოტაჟის შემთხვევებს;
 - ბ) ტექნიკურ დახმარებას და ინფორმაციის მიწოდებას დაკარგული ბირთვული მასალა ების ან მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების აღმოჩენის შემთხვევაში, მათი დაბრუნებისკენ მიმართული ოპერატიული ზომების მიღებას, ასევე საბოტაჟის შედეგების მინიმიზაციას;
 - გ) სატრანზიტო ქვეყნის მხრიდან ბირთვული მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების დაცვის უზრუნველყოფის გარანტიების არარსებობისას ტრანზიტის აკრძალვა;
 - დ) ბირთვული და რადიაციული მასალების ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) შესახებ ინფორმაციის დაცვის ზომებს.

თავი XVI. პასუხისმგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის

მუხლი 52. პასუხისმგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის

პასუხისმგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობით, მათ შორის, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით.



მუხლი 53. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით მისაღები (გამოსაცემი) ნორმატიული აქტები

1. ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით 2015 წლის 1 იანვრამდე მიღებულ იქნეს საქართველოს კანონები: „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“ და „ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების ტრანსპორტირების შესახებ“.

2. საქართველოს მთავრობამ 2013 წლის 1 სექტემბრამდე უზრუნველყოს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთვის და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან არსებული სამხედრო-ტექნიკურ საკითხთა მუდმივმოქმედი კომისიისთვის წარსადგენი ინფორმაციის ნუსხის დამტკიცება.

3. 2015 წლის 1 იანვრამდე გამოცემულ იქნეს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შემდეგი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

- ა) „ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ინსპექტირების განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“;
- ბ) „რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნები მრეწველობაში, მეცნიერებასა და განათლებაში“;
- გ) „მეტალის ჯართის რადიაციული მონიტორინგის წესი“;
- დ) „მაიონებელი გამოსხივების წყაროების, რადიოაქტიური ნარჩენების, ავტორიზაციის, უწყებრივი რეესტრის შექმნისა და წარმოების წესი, მაიონებელი გამოსხივების წყაროების კატეგორიზაცია“;
- ე) „ინდივიდუალური მონიტორინგის ჩატარების წესი და მისი კონტროლი“;
- ვ) „ბირთვული და რადიაციული ავარიებისთვის მზადყოფნის და მათზე რეაგირების გეგმა“;
- ზ) „ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების არაღელვალურ მიმოქცევაზე რეაგირების წესი“;
- თ) „ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების ტრანსპორტირების წესი“;
- ი) „ბირთვული და რადიაციული ობიექტების, რადიოაქტიური წყაროების და ნარჩენების, მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) შესახებ“;
- კ) „ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიებთან დაკავშირებული საქმიანობის განხორციელების წესი“;
- ლ) „ბირთვული და რადიაციული ობიექტების დეკომისიის შესახებ“;
- მ) „ბუნებრივი გამოსხივების ზემოქმედების ოპტიმიზაციის შესახებ“;
- ნ) „ძირითადი მოთხოვნები მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების შეფასებისა და მისი ანგარიშისადმი“;
- ო) „ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროების ხარისხის უზრუნველყოფისა და ხარისხის კონტროლისადმი“.

4. 2015 წლის 1 იანვრამდე გამოცემულ იქნეს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შემდეგი ერთობლივი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

- ა) „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“;
- ბ) „რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნები სამედიცინო დასახივების სფეროში“.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხლი 54. ამ კანონის ამოქმედებამდე ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში გაცემული ლიცენზიები და ნებართვები

ამ კანონის ამოქმედებამდე „ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს 1998 წლის 30 ოქტომბრის კანონისა და „ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ნებართვებისა და ლიცენზიების გაცემის წესისა და პირობების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №135 დადგენილების საფუძველზე გაცემული ლიცენზიები და ნებართვები ინარჩუნებს იურიდიულ ძალას და მათზე ვრცელდება ამ კანონით დადგენილი მოთხოვნები.

მუხლი 55. დასკვნითი დებულებანი

1. ძალადაკარგულად გამოცხადდეს საქართველოს 1998 წლის 30 ოქტომბრის კანონი „ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ“ (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №5, 1998 წელი, მუხ. 40).

2. ეს კანონი, გარდა ამ კანონის პირველი– 52 -ე, 54 -ე მუხლებისა და 55 -ე მუხლის პირველი პუნქტისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

3. ამ კანონის პირველი– 52 -ე, 54 -ე მუხლები და 55-ე მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს 2012 წლის 1 მაისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი **მ. სააკაშვილი**
თბილისი,

2012 წლის 20 მარტი.
№5912–რს

